

Ara, després de llegir una primera vegada el següent fragment de Mill,

La revolta dels esclaus en la moral comença quan el mateix ressentiment esdevé creador i genera valors, el ressentiment d'aquells éssers privats de la veritable reacció, la de l'activitat, que només es consideren recompensats per una venjança imaginària. Mentre que qualsevol moral noble sorgeix d'una autoafirmació triomfant, la moral dels esclaus nega, de bon començament, qualsevol cosa «externa», «diferent», «aliena a la pròpia essència», i aquest fet de negar és el seu acte creador. Aquesta manera de capgirar el punt de vista des d'on hom estableix valors —aquest dirigir-se necessàriament cap a l'exterior, en lloc de dirigir-se cap a la pròpia essència— pertany específicament al ressentiment. Per tal de néixer, la moral dels esclaus requereix sempre en primer lloc un món contrari i extern.

Friedrich Wilhelm NIETZSCHE. *La genealogia de la moral*, I

subratlli les idees que considera fonamentals:

La revolta dels esclaus en la moral comença quan el mateix ressentiment esdevé creador i genera valors, el ressentiment d'aquells éssers privats de la veritable reacció, la de l'activitat, que només es consideren recompensats per una venjança imaginària. Mentre que qualsevol moral noble sorgeix d'una autoafirmació triomfant, la moral dels esclaus nega, de bon començament, qualsevol cosa «externa», «diferent», «aliena a la pròpia essència», i aquest fet de negar és el seu acte creador. Aquesta manera de capgirar el punt de vista des d'on hom estableix valors —aquest dirigir-se necessàriament cap a l'exterior, en lloc de dirigir-se cap a la pròpia essència— pertany específicament al ressentiment. Per tal de néixer, la moral dels esclaus requereix sempre en primer lloc un món contrari i extern.

La primera pregunta que fan a les PAU és:

Expliqueu breument –al voltant de 40-80 paraules– les idees principals del text i com hi apareixen relacionades. [2 punts]

Això és el que equival a:

Idea principal:	La moral dels esclaus neix del ressentiment. És una moral de negació.
Altres idees que hi apareixen:	La moral noble (la dels senyors) és autoafirmació, creació. La moral dels esclaus és secundària, reactiva contra la dels senyors.
Estructura de l'argumentació:	Nietzsche porta a terme en aquest text un estudi genealògic dels valors morals judeocristians, això és, una anàlisi de l'origen dels valors judeocristians. Abans que la moral judeocristiana o la moral dels febles triomfés, ens diu, prevalia, com a moral dominant, la moral de l'home fort i noble. La moral de l'home fort i noble, en contraposició amb la moral de l'home feble, era una moral que naixia de l'autoafirmació, de l'autoreconeixement de si mateix com a home valent, esvelt, poderós i per tant bo. Només més tard, i per contrast evident en relació amb si mateixos, sorgia la identificació de l'altre com a home feble, malalt, covard i per tant dolent. No obstant això, els valors de la moral de l'home feble neixen d'una reacció o transvaloració basada en el ressentiment i la set de venjança cap a l'home fort.

La **segona pregunta** que fan a les PAU és:

Expliqueu breument -al voltant de 5-15 paraules en cada cas- el significat, en el text, de les paraules o expressions següents. [1 punt]

« aliena a la pròpia essència »	Basar-se en allò altre diferent d'un mateix, basar-se en alguna cosa externa.
« moral noble »	És la moral de l'home fort, poderós i valent que neix de l'autoafirmació i autoreconeixement d'un mateix.

La **tercera pregunta** que fan a les PAU és:

Explicar les raons de l'autor a favor d'una tesi bàsica del text: per explicar aquestes raons, s'haurà de fer referència als aspectes pertinents de pensament de l'autor, encara que no siguin explícitament expressats en el text. (3 punts)

Això és el que equival a:

Per què diu Nietzsche que «la revolta dels esclaus en la moral comença quan el mateix ressentiment esdevé creador i genera valors»? Feu referència als aspectes del pensament de Nietzsche que siguin pertinents, encara que no apareguin explícitament en el text. [3 punts]

Abans que els valors de la moral judeocristiana es fessin dominants, existia la moral de l'home noble.

Els valors de l'home noble identificaven allò bo amb allò fort, allò valent, allò vital, allò digne i allò saludable, i així mateix, i merament per contrast, identificaven allò dolent amb allò feble, allò covard, allò indigent, allò vulgar i allò malalt.

Ens adonem llavors que la moral de l'home noble naixia de l'autoafirmació i de l'autoreconeixement del que un és, i només més tard, i només per contrast respecte a si mateixos, compareixia inevitablement allò dolent com a allò manifestament oposat.

No obstant això, en aquell home feble, fart de veure's a si mateix com a un inútil malalt, va ser a poc a poc creixent un odi irrefrenable cap a l'home fort. I de l'odi va néixer llavors la rebel·lió dels esclaus, la rebel·lió dels judeocristians.

Van iniciar per a això una transmutació o inversió dels valors: Per a la nova moral, l'home feble i malalt va passar a ser l'home bo; i així mateix, l'home noble i fort va passar a ser l'home malvat. És imprescindible subratllar especialment la paraula "malvat" en contraposició amb la paraula "dolent" o "merament dolent".

En contraposar totes dues paraules, creiem que salta a la vista fins a quin punt la paraula "malvat" vessa odi i set de venjança, mentre que la paraula "dolent" no sembla anar més enllà d'allò que és una mera descripció. La nova moral judeocristiana sembla per tant que neix del ressentiment, i ho sembla no només per tot el que connota la paraula "malvat", sinó que també així ho sembla perquè precisament els que abans eren dolents ara són bons, i així mateix, els que abans eren bons, ara són precisament els malvats.

La moral judeocristiana neix per tant d'una reacció en contra de, neix d'una inversió dels valors, i no, com era el cas de la moral de l'home noble, d'una sana autoafirmació activa, espontània i autèntica. Els valors de la moral dels esclaus es creen per tant a partir del ressentiment i la venjança.

La **quarta pregunta** que fan a les PAU és:

Comparar o relacionar un concepte o idea del text amb un altre. (2 punts).

Això és el que equival a:

Compareu la concepció de Nietzsche dels valors morals amb una altra concepció dels valors morals que es pugui trobar en la història del pensament. [2 punts]

La metafísica de Plató estableix que poden distingir-se dos àmbits de realitat.

El primer d'ells correspon al món sensible i material dels casos particulars, del múltiple, d'allò que està sotmès a l'esdevenir i en definitiva d'allò que correspon al món de l'aparença i la falsedat.

El segon d'ells, contràriament, correspon al món de les Idees i les essències, això és, al món de la veritat. L'ascens al món de les Idees no és, però, un ascens fàcil. Es requereix per a això portar una vida ascètica de sacrifici i autoescarni que ens permeti deslligar-nos de tot allò material amb la finalitat de poder ascendir a la llum i la veritat.

Nietzsche no aprova, però, ni la metafísica platònica ni la seva moral basada en l'ideal ascètic. Per a Nietzsche, la metafísica de Plató només representa una inversió de les veritats, perquè anomena vertader un món inexistent, fingit per ell, inventat per ell, i al mateix temps, nega veritat i realitat a aquest món, l'únic existent.

La crítica de Nietzsche va sobretot dirigida, però, a allò sobre el qual recolza el dualisme platònic, a saber, l'ideal ascètic.

Efectivament, la raó per la qual el filòsof ascètic nega aquest món i a canvi n'inventa un altre, és que prefereix voler el no-res a no voler, és a dir, que prefereix inventar un món d'essències i veritats immutables que doni sentit a la realitat caòtica que ens envolta, abans que acceptar la realitat en tot el seu sense-sentit. La moral de Nietzsche no accepta estades transcendents a la vida mateixa, en la moral de Nietzsche tot recolza sobre la vida.

La **cinquena pregunta** que fan a les PAU és:

Consideració raonada de l'estudiant a favor o en contra d'una tesi (2 punts)

Això és el que equival a:

Creieu que Nietzsche té raó quan defensa que la moral cristiana es basa en el ressentiment? Raoneu la resposta. [2 punts]

Quan Nietzsche porta a terme un estudi genealògic de l'origen dels valors, ho fa en bona mesura des d'una perspectiva etimològica.

Estudiar l'etimologia de les paraules ens condueix a dues conclusions: la primera és que les paraules no són transparents, innocents i fidels designacions de les coses, sinó que s'hi poden llegir els valors morals a partir dels quals van ser creades. I la segona conclusió, de caràcter més concret, és que és possible llavors revelar els valors particulars amb els quals una paraula donada va ser creada.

D'aquesta manera, mitjançant un estudi etimològic de les paraules amb les quals s'articulen els valors de la moral judeocristiana, podem precisament entendre millor els valors judeocristians. Quan estudiem les paraules "bo" i "malvat", ens adonem que els dolents no són dolents, sinó malvats.

Quin és el motiu del canvi d'una paraula per una altra? Creiem que és evident que aquí està en joc molt més que una qüestió merament lingüística, fora que considerem, com és de fet el cas, que les qüestions lingüístiques no són

separables de les qüestions morals, en la mesura en què tota llengua és portadora de valors morals. Així, la paraula "malvat" no designa allò merament dolent, sinó que designa allò que a més a més de ser dolent ha de ser castigat, perseguit i condemnat a cremar en l'infern fins al final dels dies.

La nostra pregunta ara és: Qui pot desitjar d'algú que cremi en l'infern tota l'eternitat si no és algú que odia amb tota la seva ànima? Creiem que ens basta amb un estudi etimològic de les paraules del judeocristianisme per adonar-nos que es tracta efectivament d'una moral aixecada sobre el ressentiment i la set de venjança.

